

Centrum Informacji o Ofiarach II Wojny Światowej

<https://ofiary.ipn.gov.pl/ofii/z-archiwum-ipn/ankiety-sadow-grodzkich/14829,Pierwsza-ankietyzacja-zbrodni-niemieckich-popełnionych-na-terenie-Polski.html>
19.04.2024, 18:32

PIERWSZA ANKIETYZACJA ZBRODNI NIEMIECKICH POPEŁNIONYCH NA TERENIE POLSKI

Protokoły przesłuchań świadków

Kwestionariusze ankiet o egzekucjach i masowych grobach

Protokoły przesłuchań świadków

Kwestionariusze ankiet o egzekucjach i masowych grobach

Notatki w języku niemieckim z protokołu przesłuchań świadka planistęgo w getcie w Katowiu - 1942, IPN GK 163/50

Wykaz z obrotu pracy dla siostry zakonnej w Bojanowie - 1942, IPN GK 163/56

Notatki w języku niemieckim z protokołu przesłuchań świadka planistęgo w getcie w Katowiu - 1942, IPN GK 163/50

Wykaz z obrotu pracy dla siostry zakonnej w Bojanowie - 1942, IPN GK 163/56

Wykaz małych Polaków w więzieniu w Wodzisławiu - 1942, IPN GK 163/28

Wykaz małych Polaków w więzieniu w Wodzisławiu - 1942, IPN GK 163/28

Jednym z priorytetowych zadań Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce było

zebranie materiałów i dowodów zbrodni popełnionych przez Niemców na terenie Polski. Pierwsze działania na szeroką skalę zostały podjęte już w sierpniu 1945 r. Aby zgromadzić jak najwięcej danych Główna Komisja postanowiła, że za pośrednictwem sądów grodzkich, przeprowadzi ankietyzację, która będzie miała za zadanie zebranie informacji na temat: miejsc egzekucji, masowych grobów oraz obozów i gett. Kwestionariusze ankiet wraz z załączoną instrukcją, zostały z pomocą Ministerstwa Sprawiedliwości, rozesłane do istniejących wówczas sądów grodzkich. Zgodnie z wytycznymi, kierownicy sądów zobowiązani byli przekazać je wójtom i burmistrzom. Miejscowi urzędnicy udokumentowali zbrodnie niemieckie bazując na własnej wiedzy oraz informacjach zebranych od lokalnej ludności, w tym wielu naocznych świadków i osób represjonowanych przez Niemców. Istotnymi źródłami informacji okazały się być również zachowane w byłych zarządach gminnych spisy rozstrzelanych ofiar, czy też akta z ekshumacji zwłok przenoszonych z prowizorycznych grobów na cmentarze. Następnie wypełniona ankieta składana była do sądu grodzkiego, który z urzędu przesłuchiwał osobę podpisującą kwestionariusz. Zeznania odbierane były w trybie art. 107 oraz 254§ 1 k.p.c. i 255 k.p.k., co miało wyeliminować sytuację podawania nieprawdziwych informacji.

Zbiór ankiet sądów grodzkich, przechowywany w archiwum IPN, obecnie liczy 64 jednostki archiwalne, które podzielone są według województw, powiatów, gmin i miejscowości. Zawiera wiele interesujących informacji na temat losów polskiego społeczeństwa i wydarzeń z okresu II wojny światowej. Szczególnie, iż do kwestionariuszów ankiet i protokołów przesłuchań często załączano dowody rzeczowe np. notatnik w języku niemieckim z przebiegu epidemii duru plamistego w getcie w Kutnie, wykaz z obozu pracy dla sióstr zakonnych i księży w Bojanowie, lista pacjentów szpitala psychiatrycznego w Warcie, czy też wykaz zmarłych z więzienia we Wronkach .